

היכל הוראה

פסקי דינים * תשובות * הוראות

מבי מדרשא "היכל הוראה" • מיסוד שר ההוראה מרן ה"קנה בשם" זי"ע בראשות בנו גאב"ד היכל הוראה הגאון הגדול רבי משה בראנדסדארפער שליט"א מגדולי פוסקי דורינו ובעל שו"ת היכל הוראה * יו"ל ע"י איגוד הרבנים תלמידי "היכל הוראה"

גליון נד * שבת הגדול - חג הפסח תשפ"ד

בין כותלי ההיכל

על דבר מה שנשאל מורינו הרב שליט"א בהיכל הוראה מאנשי חסד "חברת זיכוי הרבים" פנייה"ק ירושלים תו"ב שעתה בהגיע חודש ניסן והאילנות מלבלבין תקנו חז"ל לברך ברכת האילנות, והנה היות ובעיה"ק ירושלים תו"ב אין אילנות מאכל מצויים כל כך וקשה עליהם הטורח לחפש אחר אילנות לברך עליהם הברכה ומסיבה זו בדרך כלל היו יוצאים אל מחוץ לשכונותיהם לחזור אחר גנות ופרדסים, ועתה בשנה זו שהיא שנת מלחמה כידוע ויש הנמנעים מלצאת מביתם למקומות אחרים על חינם ובפרט לבא לגנות ופרדסים שנמצאים בשכונות עם הישמעאלים, ובשביל זה יש שנמנעים מלברך הברכה היקרה הזו. ועל כן עלה בדעתם רעיון שבכדי לזכות את הרבים ישכרו רכב ועליו יניחו שני עציצים של אילני פרי מלבלבים ולהובילם בקרית חוצות בתוככי השכונות החרדיות ויעברו משכונה לשכונה בליווי כלי זמר בימי חול המועד להוסיף בשמחת החג וליתן פרסום לברכה שכל אחד יוכל לברך הברכה בלי מאמץ. ובאו אל מורינו הרב שליט"א ושאלתם בפהם אם צריך לפרסם שכל מי שרוצה לצאת בברכה צריך לצאת מביתו ולא יברך הברכה בעודו בתוך הבית [כשעומד בחלון וכדומה] שהרי כתב המחבר (סי' רכו ס"א) "היוצא בימי ניסן וראה אילנות שמוציאין פרח וכו'" ופשטות הלשון יורה שצריך לצאת מביתו בשביל לברך. ואמר להם מורינו הרב שליט"א דלדעתו אין לעשות הרעיון הזה כלל ושב ואל תעשה עדיף, ולא מטעם החשש שמא יהיו כאלו שיברכו הברכה בעודם בתוך ביתם אלא שעצם הדבר שהעציצים נמצאים על גבי רכב נע ונד ולא נטועים במקומם הטבעי בגנות ופרדסים לא על זה תקנו חז"ל הברכה.

"הרכב המדובר שהציבו עליו שתי עציצים עם אילנות פריחה ע"י חברת 'זיכוי הרבים' לצורך ברכת האילנות לתושבי שכונות החרדיות בירושלים בימי חול המועד, ובניטלו מחמת חשש ברכה לבטלה"

וטעמו ונימוקו של מורינו הרב שליט"א דחו"ל (ברכות מג ב) דקדקו בלשונם ואמרו 'האי מאן דנפיק בימי ניסן וחזא אילני דמלבלבי אומר ברוך שלא חיסר מעולמו כלום וכו''. ולא כמו בכל ברכות הראיה שכתבו 'הרואה' ללמדנו שברכת האילנות ניתקנה על כל היוצא מביתו וראה האילנות במקום גידולם וכן הוא מדוקדק בלשון הרמב"ם (הל' ברכות פ"ה ה"ג) וז"ל: 'היוצא לשדות או לגנות ביומי ניסן וראה אילנות פורחות וניצנים עולים מברך ברוך אתה א"ה מלך העולם שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ונאות כדי ליהנות בהן בן אדם' ע"כ. ודקדק לומר 'היוצא לשדות או לגנות' ללמדנו דגם זה הוא לעינבוב, דצריך שהוא יצא אל האילנות כשהם בגנות ופרדסים דהיינו אילנות כשהם נמצאים בגנות ופרדסים ולא באילנות הנמצאים על גבי עגלות ורכבים שהם נעים ונדים ממקומם.

עוד הוסיף מורינו הרב שליט"א דקדוק נכון בדברי חז"ל שכתבו דבריהם על ברכת האילנות בפרק כיצד מברכין (ברכות מג ב) ואילו את שאר ברכות הראיה כתבו בפרק הרואה (ברכות נד א ואילין) ויש להתבונן בזה, והנראה לומר דבפרק הרואה כתבו חז"ל דיני ברכות השבח והראיה ואילו בפרק כיצד מברכין כתבו דיני ברכות הנהנין וכמו שאנו אומרים בברכה (להנות בהם בני אדם). וודאי ששיקק ההנאה היא כשרואה את האילנות בלמותן כדרך גידולם ובפרדסים. ורמז נאה לדבריו נמצא בדברי האליה רבה (סי' רכו ס"א) שהביא דברי הספר צידה לדרך [מאמר א כלל ג פכ"ח], שכתב בסדר ברכות [ה ע"ד] הנהרה בברכה זו עליו נאמר [בראשית כז, כז] ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' ויתן לך וכו', ע"כ. חזינו דברכה זו ענינה בשדה אשר ברכו ד' דוקא. ועל כן אמר להם מורינו הרב שליט"א שאף שרצונם לזכות את ישראל מ"מ אין בזה זיכוי הרבים ואדרבה אפשר שהוא מכשול לרבים דיש בזה חשש של ברכה לבטלה וכשם שיקבלו שכר על הדרישה יקבלו שכר על הפרישה ומחשבה טובה של זיכוי הרבים הקב"ה מצרפה למעשה

פסקי דינים מתוך שאלות ותשובות שעלו על שולחן ההיכל לפני מורינו הרב שליט"א

מי שהצטנן ואיבד את חוש הטעם ואינו מרגיש טעם במה שאוכל, איך יקיים מצות אכילת מרור

מי שהצטנן ואיבד את חוש הטעם ואינו מרגיש טעם במה שאוכל, יאכל המרור בלי ברכה אף שאינו מרגיש טעם המרירות, וטוב שיאכל חזרת דהיינו חסה לחוש לדעת הפוסקים הסוברים שולולי הטעם שלא לחלק בין מרור למרור היינו אומרים שיוצא ידי חובתו בין אם חש בטעמו בין לא חש בטעמו, ועל כן עדיף שיאכל החסה!.

אם יכול בעל אילן למנוע מעוברים ושבים לברך על אילנותיו "ברכת האילנות"

אדם שיש לו בחצרו אילנות פרי אשר קעת בתקופת יומי דניסן מלבלבין, ובאים אנשים רבים ועומדים ברחוב ומברכים על זה ברכת האילנות, אינו יכול לאסור לברך ברכת אילנות?.

אמנם זאת דוקא בשתי תנאים: א. שאין מסתכלים לתוך חצירו וכגון שהאילנות יוצאים מעל גובה גדר חצירו אך זה ודאי שאם כשרואים את האילנות רואים את כל רחבת החצר וזה פוגע בפרטיותו, ודאי שיכול לאסור שלא יסתכלו בחצירו משום הזיק ראייה. ב. באופן שאין רואים את רחבת חצירו אך הבעל הבית תלה שלט שאינו מסכים שיברכו על אילנותיו, ראוי להימנע מלברך ברכת האילנות עליהם כיון שאפשר שהבעה"ב חושש שיגרם לו הזיק ע"י זה במישרין או בעקיפין, אף אם אינו מפרסם את הסיבה להתנהגותו.

מקוה של כלים שבתוך ימי הפסח נמצא שם חמץ אם מותר להטביל בו

ההולך להטביל כליו בתוך ימי חול המועד ומצא חמץ במי המקוה, מותר לטבול שם כלים. מכיון שכל מה שאטרו תערובת חמץ במשהו הוא דווקא בדבר העומד לאכילה ושתייה או שיכול לבוא לידי אכילה ושתייה אבל לתשימש אחר מעולם לא נאסר מהאי טעמא אלו שנוהגים להכין מים לפני הפסח נהגו כן רק לשתייה ואכילה?.

1. בתשובה (חלק ו' הוראה לו) הורה מורינו הרב שליט"א כן למי שחלה בנגיף הקורונה ואיבד את חוש הטעם. ובנימוק הדברים כתב, דהנה לכאורה הדבר תלוי במחלוקת לפי המבואר בשו"ע הרב (או"ח סי' תנג ס"ג ל) הדעיקר היא אכילת המין הנקרא מרור, ואף שאינו קרוי בשם זה אלא על שם סופו, ומעתה מי שאין לו חוש הטעם אף אם אינו טועם בו מרירות למה לא יצא ידי חובת המצוה סוף סוף אכל המין הנקרא מרור.

ועיי"ש מה שכתב מורינו הרב שליט"א, שוב ראיתי בערוך השולחן (או"ח סי' תעה ס"ג טו) שחידש כאן חידוש גדול דבחזרת חל עליה שם המרור מפני הקושי דהיינו שתחילת מתוק וסופו מר וקשה כעץ והוא כמו השעבוד שהתחיל בפה רך ואח"כ היה קושי השעבוד, ועל כן יוצאים ידי חובת מרור באכילת החזרת כי בו מרומז סדר השעבוד, ואין צריך שיחוש טעם המרירות ואילו בשאר המינים ששם המרור הונח עליהם רק מפני מרירותן אם לא הרגיש טעם המרירות לא יצא ידי חובתו. והלך כאן על דרך שו"ע הרב, אלא שהוסיף וכתב, דהן אמת שמעיקר הדין אין הכרח לומר שצריך להרגיש טעם החזרת ובחזרת מ"ג במה שהכניס לפיו מין החזרת אע"פ שאינו מרגיש בטעמו, מכל מקום כדי שלא לחלק בין מין מרור זה למין אחר בהכרח לומר שציווי התורה היה שכל מין מרור שיאכל ירגיש טעמו בפיו בין אם הטעם הוא מר בין אם הוא מתוק, ולפ"ז מי שאינו מרגיש טעם לא יצא ידי חובתו כיון שאינו מרגיש הטעם. אמנם החזון איש (או"ח פסחים סי' קכד ל"ט א) ס"ל באמת דינו יוצא ידי חובתו בחזרת, כל זמן שלא מרגיש בה מרירות עיי"ש באריכות. וזה פשוט שלדבריו אם אינו מרגיש בטעמו שלא יצא ידי חובתו ובודאי שאינו יכול לברך עליו ומ"מ לא נקטינן בזה כדעת החזון"א.

2. בתשובה (עידן בכת"ה) הוסיף מורינו הרב שליט"א וכתב, דאין נפק"מ בזה אם נקטינן כהפוסקים שהברכה היא על הפריחה או כהפוסקים שהברכה היא על הפירות בין כך ובין כך לגבי נידון דידן אינו יכול לאסור לברך הברכה כל זמן שאין נכנסים בתוך חצירו אלא המברכים עומדים מחוץ לחצירו.

3. על אודות מה שנשאל מורינו הרב שליט"א בשו"ת היכל הוראה (ח"ג הוראה לג) בתוך ימי חוה"מ פסח בעובדא זו ממש שהיה חמץ בבור טבילת כלים הוסיף שגם רבינו מרן הקנה בשם זצוק"ל היה נוהג כן רק לאכילה ושתייה, וכך גם נהגו אנשי ירושלים המדקדקים במצוות שלפני הפסח הכינו חבית מים שישתמשו בו למים הצריכים לאכילה ושתייה [וזה כולל כל דבר המגיע לפה כגון בישול וכיוצא ב] ולא לשום תשימש אחר כגון שטיפת רצפת הבית או כלים. והטעם שעשו כן כי היו מקמים רבים שמצאו במים של העיר משהו חמץ ותערובת משהו חמץ שאוסרים בהנאה בדבר העומד לאכילה ושתייה. אמנם לשאר צרכי הבית כגון שטיפת רצפה או מים לביהכ"ס או לרחיצה במקלחת לא ראינו גם אצל המדקדקים שלא ישתמשו כלל במי העיר [מי ברז], והטעם שלא אסרו מים אלו בהנאה, כי תערובת משהו חמץ שאינו נהנה מגוף החמץ לעולם אין מי שיאסור בזה, ועל זה לא נאמרה ההלכה הנ"ל המובאת בשו"ע שתערובת חמץ אוסרת במשהו, דזהו דווקא בדבר אכילה ושתייה משא"כ לשאר תשימישין.

ושוב שאל מורינו הרב שליט"א את פי אביו הקנה בשם זי"ע ואת פי מרן הגאב"ד הגרי"ט ווייס זי"ע, ושניהם השיבו שנוכחים הדברים ומותר להטביל הכלים במקוה זו.

מילי דהוראה

על דבר אשר בשנים האחרונות אירעו כמה וכמה מקרים, בהם קנו אנשים יראים ושלמים מוצרים בחנויות, אמנם דא עקא אשר האריזה של המוצר הכשר רק לימות השנה בלבד דומה עד מאוד לאריזה של המוצר הכשר לפסח, לפיכך על הציבור להיזהר עד מאוד ולבדוק בכל מוצר ומוצר אם כשרותו תקפה אף לימי הפסח. וביותר, אשר בחנויות מסוימות ישנן מחלקות מיוחדות עבור מוצרים הכשרים לפסח, הרי שאין לסמוך על זה כלל וכלל, מפני שפעמים שמתבלבלים העובדים במקום עם עמם המוצרים הזרים לאותו מוצר. וכדי למנוע מכשול של זהוהיר בזה את הגדולים ואת הקטנים.

ועיין היכל הוראה (חלק ב' הוראה סב) בעובדא נוראה מאדם אחד שהגיע ביו"ט ראשון של

חובת הזהירות לבדוק כל מוצר ומוצר גם בתוך ימי הפסח לפני השימוש שההכשר שלהם הוא אף לימות הפסח

פסח לפני מורינו הרב שליט"א בבהלה, וסיפר שאתמול בליל הסדר הבחין שהקמח מצה שקנה לכבוד פסח הוא קמח מצה של חמץ רח"ל, וכבר השתמש בקמח מצה לצורך עשיית קניידלאך [המדובר היה במי שלא מקפיד שלא לאכול שריוה]. ולאחר שחקר מורינו הרב שליט"א כיצד אירע לו כזאת, השיב שהוא קנה את כל צרכי הפסח בחנות מסוימת שפתחו בה מחלקה מיוחדת לפסח ומשם לקח הכל ולא בדק את התוויות לראות מה כתוב עליהן כי סמך על זה שכל הסחורה שנמצא במחלקה זו היא כשרה לפסח, וכיוון שהאריזה של הקמח מצה של כל השנה (החמץ) והאריזה של הקמח מצה המיוחד לפסח דומה מאד חוץ מהכתובת שלא נבלט כראוי, כנראה שהעובד כשסידר את הסחורה על המדפים לא שם לב וכך יצא המכשול הזה. (ועיי"ש עוד במילי דהוראה עובדא אשר היה עם חגן האב"ד הגר"ט ווייס ז"ע).

הלכה והוראה בישראל

פסק הלכה, התורה חסה על ממונם של ישראל שלא יהיו מן הצועקים ואינם נענים

לדעת שהחוב מוטל עליהם להוציא חפציהם מהדירה אם על ידי שליח ואם על ידי קרוב, ויפה שעה אחת קודם כדי למנוע מחלוקת ועגמ"ג יתירות. כי מדין תורה ישנם אופנים שמוחר לו למשכיר להשליך את חפצי השוכר לרחובה של עיר. ובפרט שהרבה בעלי דירות אינם יודעים איך להשיג את הבחורים השוכרים כדי להודיע להם, ועיין שו"ע ח"מ ס"י שיט"ס"א ובפתי תשובה שם מה שהביא משו"ת חוות יאיר ס"י קס"ה. והתורה חסה על ממונם של ישראל.

ועצה טובה קמ"ל כדי למנוע עגמת נפש ומחלוקת, שיבואו בדברים עם בעלי הדירות שיניחו חפציהם במקום המשתמר [מחסן לאחסון וכדומה], וכמוכן שהוצאות ההעברה למקום המשתמר ודמי האחסון של מקום האחסנה הם על חשבון הבחורים השוכרים ולא על המשכיר.

והחוב מוטל על כל אחד ואחד מהבחורים להודיע איש לרעהו על דבר זה כדי להציל ממוון חברו, ומקיים בזה מצות השבת אבידה ומונע תגרה ומחלוקת מבני ישראל.

ועי"ז באעה"ח למען כבוד בני הישיבות והצלת ממונם של ישראל המשכירים והשוכרים

משה בראנדסארפער

של הנהלת בראנדסארפער

בס"ד יום שני ז' בניסן ה'תשפ"ד
לאפני בני הישיבות בני חול' די בכל אתר ואתר שדרים בדירות שכורות בארה"ק ושבים לביתם שבחול' אחרי שבתחילת זמן חורף תשפ"ד באו לפנינו בהיכל הוראה לדון בכמה וכמה מקרים בדיני ממונות מחמת מכת המדינה - המלחמה בדרום ובצפון - וכדי למנוע עגמ"ג ודיני תורות סבוכות לקראת תחילת זמן הקיץ.

ראינו חובה להודיע בזה לבחורים החשובים לומדי הישיבות הקדושות פה בארה"ק וביחוד לבחורים הלומדים בשכונתנו בית ישראל בישיבה הגדולה ישיבת מיר ושאר ישיבות שנמצאים עכשיו בכל אתר ואתר, אשר בימי שהותם בא"י הם דרים בדירות שכורות, ועתה בהגיע סוף זמן החורף הם שבו לביתם בגולה והותירו אחריהם חפצים רבים בדירות שדרו בהן [מקרים, תנורים, כלי אלקטרוניקה, רהיטים, חליפות, כובעים, בגדים ועוד חפצים שערבם עולה לאפני דולרים], והם אינם יודעים מה יהיה המצב בתחילת זמן הקיץ הבעל"ט ואינם יודעים אם ישונו לארה"ק.

הנה התורה חסה על ממונם של ישראל וכדי שלא יהיו מן הצועקים ואינם נענים, עליהם לדעת שהיות והחפצים שהם מותירים בדירותיהם מונעים מהמשכירים להשכיר את הדירות אם לא ישונו ומדין תורה אין הבחורים רשאים לגרום הפסד למשכירים ולמנוע מהם להשכיר הדירה לאחרים ואף שיש להם חוזה עם המשכיר עד סוף זמן קיץ מכל מקום אף שהם פטורים מלשלם על השכירות מחמת שהוא מכת מדינה מכל מקום אינם יכולים לעכב בעד המשכיר להשכיר את הדירה ולכן הם חייבים לפנות את הדירות מהחפצים שלהם.

על כן באה ח"ו לא נזכה בהאי שתא לאכול מן הזבחים ומן הפסחים ואחר הפסח יהיה מצב מלחמה לתקפ"ץ ויהיו בחורים שלא ישונו לאה"ק מחמת המצב עליהם

היכל הוראה
סניף תל אביב - רחוב הרצל 100
סניף חיפה - רחוב הרצל 100

הודעה חשובה לאברכים
במסגרת השיעורים הקבועים בהיכל הוראה בימי רביעי ושישי מודי שבוע ושבווע עפי"ר סדר "כלי טהרה" הנמסרים ע"י

הרב חתאן רבי שמעון עוזר בראנדסארפער שליט"א
בן מוריש הרב שליט"א - רחוב הרצל 100

בזמן הקיץ מתחילים חלק השני של הלכות טהרה
(הלכות שבידו ס"י א')

אודיש בימי כשיש מעט 15:00 מעריש פרשת אפרת כ"ה ניסן כלה"ק בימי רביעי בשעה 15:00 כיום רביעי כ"ג ניסן

פתיחה מיוחדת לקראת הלכות אלן
ממורינו גאב"ד היכל הוראה שליט"א

אברך יקיר!! כשיעור קבוע פגום בשבוע במשך 3/4 שעה. כשנת אכול יכול אתה לקנות קנין עולם כהלכות אלן הנענים למעשה בידיעה יסודית

מכירה
הנהלת הייכל

שיעורי המצות לשלחן ליל הסדר
אריבע כוסות וכיזתי מצה ומורוד

מיוזם ספר "היכל הוראה" (תקופת החג)

מאת הגאון רבי משה בראנדסארפער שליט"א
גאב"ד היכל הוראה
ליום שיעור אביו מרן על "היכל הוראה" ידוע

מחמת חובי הישיבות בעינים אלו, ראוי עוזר הוראה שיעורים אלו לרבים כי הוא יבצע לכל אה"י.

זמן שיעור ליל הסדר
כל המערים שיעור שיעור האולם
ב"ה ארבעת שעות

למחצית	למחצית	למחצית
15:00 - 16:00	16:00 - 17:00	17:00 - 18:00
18:00 - 19:00	19:00 - 20:00	20:00 - 21:00

וגני שתיים חוב רביעית מבוטות

למחצית	למחצית	למחצית
15:00 - 16:00	16:00 - 17:00	17:00 - 18:00
18:00 - 19:00	19:00 - 20:00	20:00 - 21:00

שיעור השתיים אריבע כוסות

למחצית	למחצית	למחצית
15:00 - 16:00	16:00 - 17:00	17:00 - 18:00
18:00 - 19:00	19:00 - 20:00	20:00 - 21:00

היכל הוראה
סניף תל אביב - רחוב הרצל 100
סניף חיפה - רחוב הרצל 100

היכל יהיה פתוח בעו"ה
לשאלות הלכתיות בימי חג הפסח

סוף זמן חג המצות: 12:36
סוף זמן שרישת המצות: 11:15
סוף זמן חג המצות: 9:53

בימי חול המועד
לפנות ערב 12:00 - 11:00
לפנות ערב 7:00 - 5:00

ערב שבת וערב חו"ט
לפנות ערב 12:00 - 11:00
לפנות ערב 6:30 - 5:30

בימי שבת ויו"ט
לפנות ערב 7:00 - 6:00
מוציא שבת יו"ט 10:15 - 9:15

תזכורת: להפסיק חלה במבטח קודם ליל התחדש החג וכו' ששבת להפסיק חלה במבטח ונטר כיום אסור להפסיק וישנה שאלת חכם

וה"ר שנהב לאכול מן הזבחים ומן הפסחים אבר"ר א פריילאבן כשר'ץ פסח
מכירת התורה - הנהלת היכל הוראה

שמעו ותחי נפשכם
השיעורים בהלכות פסח שנמסרו בהיכל הוראה ע"י הרב הגאון רבי שמעון עוזר בראנדסארפער שליט"א - דומ"ץ היכל הוראה
הוקלטו במערכת קול השון וניתן לשמוע במספר טלפון 03-6171111 בכוניסה למערכת להקיש *7 ואה"כ 0307

זמני קבלת קהל במרכז "היכל הוראה" ביחשלים רח' זוננפלד 3 טל' 02-5322775

מוצאי שבת ומוצאי יו"ט מחצית שעה	שבת ויו"ט משעה קודם השקיעה עד רבע שעה קודם השקיעה	ערב יו"ט לפנה"צ עד 11:00	א-ה מהשעה 10:00 לפנה"צ עד 9:00 בערב
--	--	---------------------------------	--

ע"פ תקנת רבינו מן ה"קנה בשם" ז"ע שאלות הדפוחות או שאינה סובלת דחי'י, בכל עת וזמן בימים ובלילות.

בית בנו הדומ"ץ
הרה"ג שמעון עוזר בראנדסארפער שליט"א כמה דקות מההיכל רחוב רבינו גרשום 5 [כניסה א' קומה 2] י-ם פל' 0527155774

בית מורינו הגאב"ד שליט"א
מעל בנין היכל הוראה טל' 053-311159 פל' 02-5370033

איגוד הרבנים
תלמידי היכל הוראה בארדה"ק העונים לשואלים דבר ה' זו הלכה

יחשלים	יחפה
בית שמש	קרית ספר
ביתר	כתמיאל
בני ברק	טבריה
טל סטון	צפת
אשדוד	אור הגנוז
חצור	נוף הגליל
תעננה	